

Suopohjien nieluviljelmien puulajeista ja
viljelymateriaalin saatavuudesta

Veli Pohjonen 8.1.2021

1. Suopohjien (turvetuotannon jätösoiden ja turvepeltojen ylipäänsä) kiertotalouden nieluviljelmät voi perustaa nopeasti kasvaviin lehtipuiden lyhytkiertoviljelmiin.
2. Mahdollisia puulajeja ovat koivut, pajut, haavat ja lepät. Tutkituimpia ja sen puoleen lupaavimpia suopohjille ovat koivut; perusteellisimmin on tutkittu hieskoivua, ohutturpeisilla suopohjilla myös rauduskoivua.
3. Tehokasta haihduntaa ja ravinteiden nieluvirtoja tavoittelevat lyhytkiertometsiköt viljellään riittävän tiheiksi. Tavoitetiheyden haarukkana voi pitää 10 000-40 000 tainta (siementä, pistokasta, pottitainta, kantoa) per hehtaari.
4. Tyyppiesimerkki on Alkon 10-vuotinen (1982-1991) koe, Rajamäen pellolla. Vesipajulla (*Salix gmelinii* "Aquatika") viljelty, alkoholitehtaan jätelietteilä lannoitettu koalue (viite 1) viljeltiin pottitaimina rivivälein 80 cm ja juoksuvälein 35 cm, eli 35 714 kpl/ha. - Saman tason tiheyteen pääsee myös kylvöllä.
5. Rauduskoivulle löytyy taimia normaaleilta taimitarhoilta, hieskoivun taimet lienee tilattava ennakkokasvatukseen (viite 2). Molempien koivujen siemeniä löytynee Tapion siemenkeskuksesta (<https://tapio.fi/siemenet>). Hieskoivun siemeniä voi olla saatavana myös Luonnonvarakeskuksen Haapastensyrjästä.
6. Pajulajikkeista suopohjille (talvenkestävyydeltään ja kasvultaan) lupaavimpia ovat Salix Klara Etelä-Suomeen, Salix Karin Keski-Suomeen ja Salix Gudrun Pohjois-Suomeen. Pistokkaita on mahdollinen saada tilaamalla Ruotsista (<https://salixenergi.se/>) tai Tanskasta (<https://www.nyvraa.dk/>). Joukko muitakin lajikkeita on tarjolla, mutta Suomesta puuttuvat uusien lajikkeiden kokeet suopohjilla.
7. Haapojen (mukaan lukien hybridihaapa) taimia tai pistokkaita on rajoitetusti. Hybridihaapojen nykytilanteen tiennee parhaiten Luken tutkija Egbert Beuker (egbert.beuker@luke.fi)
8. Harmaalepän siementen ja taimien pikainen saanti lienee ongelmallisin. Suomessa mahdollinen siementen tai taimien tuottaja mm. harmaalepälle voisi olla Taimi Tyllilä. Se tuottaa muun muassa mikrolisättyjä taimia <http://www.taimityllila.fi/product.html> (viite 3) 9. Suopohjille mahdollisesti kestävämpi harmaalepän pohjoinen alalaji on kuolanharmaaleppä (*Alnus incana. ssp. kolaënsis*), jonka lehti on pyöreämpi ja niukkakarvaisempi kuin nimilajilla. Tämän harmaalepän taimia tai siemeniä voisi löytyä jopa itänaapurista:

https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/59441/Pohjoisen_matkailuymp%3%a4rist%3%b6n_kest%3%a4v%3%a4t_kasvit.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Viitteet

- (1) Pajun viljelystä jätelietteen kentillä.: Hytönen, J. 1985. Teollisuuslietteellä lannoitetun vesipajun lehdetön maanpäällinen biomassatuotos. *Folia Forestalia* 614.
- (2) Koivun siemenviljelystä mm. suopohjilla: Jyrki Hytönen, Paula Jylhä, Seppo Vihanta & Jorma Issakainen 2015. Energiapuun aktiivituotannon lähtökohdat ja toimenpiteet 2012–2014. Loppuraportti. Luonnonvarakeskus. 4.2.2015.
- (3) Harmaalepän mahdollisuuksista: Hytönen, J. & Saarsalmi, A. 2015. Harmaaleppä energiapuuna. *Metsätieteen aikakauskirja* 3/2015: 153–164.